

dávku proti vyrovnacímu dlužníku uplatňovati. Posoudil proto odvolací soud věc správně, zrušiv směnečný platební příkaz co do částky 1045 Kč 15 h, na kterou jediné se mohla vztahovati neplatnost rukojemského závazku žalovaného.

Pokud žalovaný má za to, že celý jeho rukojemský závazek byl z důvodu § 55 vyrovnacího řádu neplatný, a že měl směnečný platební příkaz býti zrušen i co do částky 5638 Kč, přehlíží skutková zjištění nižších soudů, z nichž jest při právním posuzování věci vycházeti. Podle nich se neplatnost úmluvy se žalobkyní nevztahovala na její pohledávku za Antonínem G-em vzniklou po 12. září 1931, to jest, po zahájeném vyrovnacím řízení. Vychází-li dovolatel z jiných skutkových předpokladů, neprovádí tento dovolací důvod podle zákona. Mínění dovolatele, že měl býti zrušen směnečný platební příkaz i co do druhé polovice 1045 Kč spadající před dobu zahájeného vyrovnacího řízení a že odvolací soud neměl důvodu celkovou částku 2090 Kč 30 h dělití ve dvě polovice — není správné. Dovolatel zapomíná, že na celkový dluh Antonína G-a byly vystaveny dvě směnky na stejnou sumu 6.683 Kč 15 h znějící, obě Janem G-em jako příjemcem podepsané, a že jen na jedné, sporné směnce byl dovolatel ručitelem. Byl tedy jednotný dluh rozdělen ve dvě stejné části a jen za jednu část ručil dovolatel. Je proto jen důslednost v tom, by dovolatel, ana zjištěna neplatnost úmluvy co do částky 2090 Kč 30 h tohoto jednotného dluhu, byl také jen polovicí účasten k svému prospěchu z této částky, kdežto druhá polovice by připadla ve prospěch druhé směnky.

Čís. 12081.

Byla-li hypotekární pohledávka i jen mimoknihovně postoupena a postoupený dlužník byl o postupu vyrozuměn, není postupitel oprávněn k žalobě o zaplacení postoupené pohledávky.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1932, Rv II 283/31.)

Žalobě o zaplacení peněžité pohledávky, knihovně zajištěné, bylo oběma nižšími soudy vyhověno.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu své stolice, by dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Žalovaní namítli proti žalobě nedostatek aktivní legitimace žalobkyně, tvrdíce, že zažalovaná pohledávka byla žalobkyní postoupena spopitelně v N. a žalovaní o postupu tom byli vyrozuměni. Nižší soudy se nezabývaly otázkou, zda se tvrzený postup stal, považující otázku tu za nerozhodnou, ježto platnost a účinnost postupu pohledávky knihovně zajištěné nastává teprve jejím knihovním převodem. Tento právní názor není však správný. Pokud jde o právní poměr mezi postupitelem a postupníkem, uskutečňuje se postup hypotekární pohledávky již smlouvou, konsensuálním kontraktem, v němž postupitel a postupník projevují sou-

hlasnou vůli, že hypotekární pohledávka postupitele jest nadále pohledávkou postupníkovou. Po této smlouvě jest postoupená hypotekární pohledávka v poměru mezi postupitelem a postupníkem majetkem postupníka a tento jest oprávněn domáhati se na postupiteli i vydání vkladu schopné postupní listiny, by se dostal do pozemkové knihy. V poměru k postoupenému dlužníku nestačí k plné účinnosti postupu již smlouva, nýbrž musí k ní přistoupení především oznámení podle § 1396 obč. zák. Ale i po tomto oznámení má postupník jen osobní žalobu z pohledávky proti osobnímu dlužníku, nemá však ještě věcnou žalobu ze zástavního práva. Tato jest závislá na tom, že žalobce dá žalovanému vkladnou kvitanci (§ 1426 obč. zák.), kterou postupník nemůže vydati, pokud není zapsán v pozemkové knize. Dokud se tak nestalo, jest právní stav ten, že zastavená nemovitost ručí i postupníku, ale zástavce není oprávněn a povinen platiti ani postupiteli, ani postupníkovi, nýbrž může se svého závazku zhostiti jen složením dluhu k soudu (§ 1425 obč. zák.), (plenární rozhodnutí ze dne 27. září 1932, Pres 176/32, čís. 11.932 sb. n. s.). Jest proto otázka, zda se tvrzený postup zažalované pohledávky spořitelně v N. stal a žalovaným byl oznámen, rozhodná pro řešení tohoto sporu, neboť, je-li tomu tak, nejsou žalovaní povinni, ba ani oprávněni, plniti postupitelce (žalobkyni), které by se skutečně nedostávala aktivní legitimace žalobní. Proto řízení trpí vadou, která byla způsobilá zameziti úplné vysvětlení a důkladné posouzení rozepře, an se odvolací soud důsledkem odchylného právního názoru s otázkou tou nezabýval.

Čís. 12082.

Kartely.

Nevyžaduje-li se, by zakázaný účel byl výslovně ve smlouvě (ve stanovách) vytyčen, stačí, plyne-li z okolností nebo lze-li naň souditi z jiných smluvních ustanovení.

Jsou-li ustanovení stanov o určování cen a o následcích jejich nedoručení tak podstatnou částí smlouvy, že by bez nich smlouva neměla smyslu, a jsou-li proto od ostatních ustanovení stanov neoddělitelná tak, že by se bez nich nedosáhlo účele zamýšleného společenstvem, může míti nedovolený účel v zápětí neplatnost celé společenské smlouvy.

Kartely, směřující ke společné úpravě cen, spadají pod ustanovení koaličního zákona, pokud mají umožniti stanovení vyšších cen na úkor odběratelů, a pokud účel ten sledují. Směřuje-li smlouva ke zvýšení cen nebo k udržení nepřiměřené ceny odstraněním konkurence a volného tvoření cen, spadá pod zákaz, třebas to výslovně nevyslovovala, jen když sledují její jinaká ustanovení účel zakázaný a když je tento jinak zřejmý. Pod zákaz nespadá cenový kartel, je-li již ze smlouvy zřejmo, že ceny nemají býti zvyšovány na úkor obecnstva, nýbrž mají býti určovány poměry trhu, po případě výrobním nákladem. Mohou však spadat pod zákaz, když bez ohledu na poměry trhu a výrobní náklad cena má býti stanovena kartelním orgánem závazně. Při tom nezáleží na tom, zda bylo skutečně dosaženo nedovoleného účele, nýbrž jen na tom, zda tento účel byl sledován.